

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quod lignum viride & aridum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

VERSVS 31.

Quia si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet?

QVÆSTIO I.

Quod lignum viride & aridum?

§. 1. GRÆCUS appellat ὕψος, humidum & succi plenum est; quod frondescit, germinat, & fructuosum est: quod proinde magna cura, fossione, stercoreatione, putatione colitur. Aridum verò quod absconditur, atque in ignem proicitur. Si igitur in Christum innocentem tanta sæuitia vruntur, quid facturus est Deus, ut Christum vlciscatur?

Lignum aridum parcemia Hebræa de re sterili atque inutili dicitur: quia vero homines improbi, & infuctuosissimi sunt, & noxii, idcirco ligno arido comparantur, ut iustus ligno quod plantatum est secus decursus aquarum, Psal. 1. S. Hilarius in Psal. 1. per humidum ligni exemplum nihil ariditatis mortis in se obnoxiū significans. de illo ante ex Theophylacto.

VERSVS 40.

Respondens autem alter increpabat eum dicens: Neque tu times Deum, quod in eadem damnatione es.

QVÆSTIO I.

Quomodo latro penitentiam egerit?

§. 1. IDEM habuit, credidit enim cum Christum crucifixum videret, esse tamen eum Redemptorem mundi, regem alterius vitæ, Messiam.

§. 2. Fidem suam professus est. Nempe Deum timendum; iure se pati crucem, Christum innocentem esse, regem esse, se ab eo posse saluari. Nihil inquit mali egit ad Deum. Itaque ex cruce, aduocatum Christi egit, cum eum omnes deseruerunt.

§. 3. Speravit etiam à Christo salutem; ideo enim orat, ut meminerit cum venerit in regnum suum: spes enim orationis fundamentum est.

§. 4. Hæc præstitit, cum maxime tempus alienum videretur, cum nutarent Apostoli, Petrus negasset. Magna itaque consolatione fideles astantes, & lugentes affectit, cum Latronem confitentem, Pharisæos damnantem, & Christum illi paradisi gaudia promittentem audirent.

§. 1. Caritatem etiam demonstravit, dum Christi innocentis dolore mouetur, dum socium sincera dilectione reprehendit, & ad timorem Dei adhortatur, quasi admiratus, eum cum iam præforibus æternæ pœnæ essent, præsentem vrgerent non timeri ab eo Deum. Mortis enim propinquæ formidine etiam obduratorum conscientia solent percellit; sed hic quoque cõtra omnia pernicax blasphemabat. Aretius Latronem in gratiam Pharisæorum Christo insultasse. At non est verisimile, hominem impium in cruce pendentem hostibus suis adularum, à quibus nihil sperabat.

§. 6. Insignis etiam patientia in tormentis elucet. Non blasphematur, non queritur, sed digna factis recipere se testatur, neque liberationem à tormentis postulat, sed ut meminerit, cum venisset in regnum suum. Quod si eorum fides laudata est, qui à cœcitate, à lepra aliisque infirmitatibus sanitatem à Christo libero & miracula faciente rogabant, quanta hic Fides, Spes, Caritas, Patientia à Christo morituro, non mitigationem summi supplicii, aut celerem à cruciatu, & ludib. iis subtractionem petere, sed memoriam sui, cum esset in regno. Aeterna igitur non temporalia bona peribat, & quidem in tantis positus malis.

Patientia latronis.

Itaque mirandus est Hæreticorum stupor, crebro interrogantium, quid boni Latro fecerit; quomodo se disposuerit ad iustitiam, quomodo peruenit ad salutem? Cum fides eius timor, spes, caritas proximi, preces, defensio Christi, professio fidei, patientia tanta nobis documento sint, qua via ad paradysum veniatur. Magnum mihi atque admirabile iterum videtur heroicæ virtutis opus. Hominem in atrocissimis constitutum tormentis, habentem præsens à Christo auxiliū, credentem in redemptorem, non postulare, vel supplicii mitigationem, vel mortis accelerationem. Imo postquam promissus est illi eadem die, ingressus in paradysum, nihil tamen de pœna temporali remissum est, nec hoc ille petit; sed alios in super crurifragii cruciatu, quos prævidebat, patienter expectauit. Totum igitur hoc supplicium voluntarium fuit, in cumulum pœnitentiæ, & caritatis ardorem magis magisque accendendum, atq; adeo ad iustitiæ augmentum. Nec dubitandum est, quod reliquum temporis fuit, in attentissima diuinarum rerum meditatione, & caritate consumptum fuisse.

Bona opera latronis.

Deuotio latronis.

De promissione Christi videatur Augustinus Ep. 57. cap. 2. & 3. ad Dardanum, de Genes. ad literam l. b. 12. cap. 34. contra Felicem Arianum cap. 15. contra Crescomium Gramm. lib. 2. cap. 9. Tract. III. in Ioan. Et Paradiso, Bellarmi. lib. de gratia primi hominis, & ego in defensione eius contra Parei calumnias.

VERSVS 48.

Et omnis turba eorum, qui simul aderant ad spectaculum istud & videbant, quæ fiebant, percutientes pectora sua reuertebantur.

QVÆSTIO I.

An turba illa vere penitentiam egerit?

§. 1. PERCUSSIO pectoris consilii, & peccati latentis erat detestatio: Dux esse causa poterant; Timor, deinde amor. Timorem incutiebat Solis deliquium, Terræ motus, vox morientis valida: itaque præsentem numinis vindictam metuebant, innocui sanguinis vlcricem. Timorem amor in animis plurimorum sequebatur: cum enim plurimi zelo legis & à Pharisæis decepti Christo præsentem insultauerint, non dubium eos idem iudicasse quod Centurio; esse filium Dei, esse iustum. In illis itaque verissima fuit, & cum vera caritate Penitentia.

***